

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2003/22
9.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Марије Бошковић и Татјане Лемајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Миленковић, адвокат из Београда, улица Пожешка 158, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Никола Малић, адвокат из Београда, улица Грге Андријановића, улаз II 39е, ради утврђења брачне тековине, одлучујући о жалби тужиле, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 1672/20 од 07.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 09.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 1672/20 од 07.12.2021. године у ставу другом и четвртом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужиле изјављена против става првог и трећег изреке пресуде Вишег суда у Београду П 1672/20 од 07.12.2021. године, као недозвољена.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом Вишег суда у Београду П 1672/20 од 07.12.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле, па је утврђено да је тужилца сувласник 6/10 идеалних делова на непокретности- породичној стамбеној згради бр. 1 у ..., ..., која се налази на кп ... КО ..., површине 2 ара 70 м², све уписано у ЛН ... КО ... Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је сувласник на 1/2 идеалних делова непокретности - локала у ... у ..., на кп ... КО ..., пословне површине 38 + 38 м², у поступку озакоњења, који се води пред ГО Земун под

бројем 351-23307/20, и сувласник на 1/2 идеалних делова непокретности – локала у ...-..., на к.п. ... КО ..., намена пословна, површине 55 + 55 м2, у поступку легализације пред ГО Земун под бројем 351-23308/2020. Ставом трећим изреке тужба је повучена у делу који се односи на утврђење права својине на намештају и покретним стварима у згради у ..., и делу којим је тражено да се утврди да тужили на име доприноса пословања ... припада износ од 50.000 евра у динарској противвредности на дан исплате. Ставом четвртим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде, тужила је благовремено изјавила жалбу, побијајући је, како то произлази из жалбеног предлога, у целости због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиле делимично неоснована, а делимично недозвољена.

Одлуку као у ставу другом изреке Апелациони суд у Београду је донео на основу члана 389 став 1 у вези члана 378 став 3 ЗПП, с обзиром да тужила жалбом побија одлуку са којом је делимично успела у спору и одлуку у делу у коме је тужила повукла тужбу, па другостепени суд налази да је у наведеном делу жалба тужиле недозвољена, јер тужила нема правни интерес на изјављивање жалбе, из ког разлога је жалба у том делу одбачена.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана пресуда морала укинути. Супротно жалбеним наводима, у првостепеном поступку није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, јер је изрека пресуде разумљива, а првостепени суд је дао довољне и јасне разлоге о одлучним чињеницама од значаја за одлучивање у овој правној ствари.

Према утврђеном чињеничном стању у листу непокретности бр. ... КО ... у А листу- подаци о земљишту уписана је катастарска парцела ..., укупне површине 2 а 70 м2, док је у Б листу као носилац права на земљишту уписан тужени са обимом удела приватне својине 1/1, а у В листу – подаци о зградама и другим грађевинским објектима тужени је уписан са обимом удела 1/1 као власник породичне стамбене зграде, етажа ПР 1, у ...у ... Даље је утврђено да је туженом решењем Одељења за грађевинско-комуналне послове од 26.03.1997. године одобрено привремено заузеће јавне површине на неодређено време у ... улици ... за постављање привременог објекта (покретне приколице) типа “Durisol” од 20 м2. Решењем истог органа од 09.04.1997. године туженом је одобрено привремено заузеће јавне површине на неодређено време у улици ... и ... за постављање привременог објекта типа “Durisol” од 30 м2. Тужени је поднео пријаве ГО Земун под бројем 351-23308/20 за објекат у ... КО ... КО ..., да је намена објекта пословни, површине 55 + 55 м2, спратности П + Птк и да је објекат

изграђен као заузеће јавне површине за постављање привременог објекта. Такође, тужени је поднео пријаву за објекат изграђен без грађевинске дозволе Градској општини Земун под бројем 351-23307/20 и та пријава се односи на објекат у ... на кп ... КО ..., по намени пословни, површине 38 + 38 м², спратности П + Птк, који је изграђен као заузеће јавне површине. Парничне странке су учиниле неспорним да су предметне непокретности стекли током заједнице живота, и то ванбрачне заједнице која је започета 1991. године, а касније је закључен и брак 1999. године, који је окончан 23.11.2020. године. Тужени је учинио неспорним да је удео тужиље у стицању непокретности – породичне стамбене зграде број 1 у ... у ... 6/10 идеалних делова а у односу на локале у улици ... и ... 1/2 идеалног дела.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, с позивом на одредбе члана 171, 177 и 180 Породичног закона, те одредби члана 20 и 24 Закона о основама својинскоправних односа, нашао да је тужени уписан као власник са 1/1 идеалних делова права приватне својине на породичној стамбеној згради у ..., на кп ..., и на целокупној кп ... КО ..., па је, имајући у виду да је учињен неспорним допринос тужиље у стицању наведених непокретности током трајања заједнице живота између парничних странака, и то удео тужиље од 6/10 идеалних делова на наведеним непокретностима, усвојио тужбени захтев и одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде. Налазећи да је туженом решењем надлежног органа Градске општине Земун од 26.03.1997. године и 09.04.1997. године било одобрено привремено заузеће јавне површине у улици ... за постављање привременог објекта и привремено заузеће јавне површине на неодређено време у улици ... и ... за постављање привременог објекта, те, како се ради о привременим објектима, тужени није могао стећи право својине на објекту у ... у ... и у ... у ..., јер је зидан на јавној површини, а туженом је било одобрено постављање привремених монтажних објеката од којих је један приколица, те како не може постојати савесност туженог у смислу одредби Закона о основама својинскоправних односа, то је првостепени суд одбио тужбени захтев тужиље у односу на локале и одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде.

На основу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, правилно је првостепени суд одбио тужбени захтев тужиље да се у односу на туженог утврди њено право сувласништва на објектима – локалима који се налазе у ..., у ... и ...

Наиме, и по налажењу Апелационог суда у Београду, предметни објекти су привремени објекти на којима не може да се упише право својине у јавне књиге. Такав објекат се користи на основу привремене дозволе надлежног управног органа, док дејство одлуке тог управног органа траје, али коришћење таквог објекта не спада у круг својинских овлашћења. Ово због тога што је привремени објекат само привидно непокретна ствар, пошто се заправо ради о покретности по намени, јер је извесно да ће, после извесног времена, бити измештен са места где се налази. С тим у вези, чињеница да је тужени зидао објекте на јавној површини, а на основу одобрења надлежног органа за привремено заузеће јавне површине и постављање привремених објеката, туженог чини, како то правилно закључује и првостепени суд, несавесним градитељем наведених објеката на парцелама које су у јавној својини и представљају добра од општег интереса и добра у општој употреби у јавној својини, у смислу члана 10 став 1 и 2 Закона о јавној својини, која се не могу отуђити из јавне својине, односно

прибављање и отуђење непокретних ствари у јавној својини може се учинити само на начин прописан одредбама Закона о јавној својини.

Одредбом члана 1 Закона о јавној својини прописано је, да се овим законом уређује право јавне својине и одређена друга имовинска права Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Чланом 3 став 1 истог закона прописано је да у јавној својини су природна богатства, добра од општег интереса и добра у општој употреби, за која је законом утврђено да су у јавној својини, ствари које користе органи и организације Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, установе, јавне агенције и друге организације чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и друге ствари које су, у складу са законом у јавној својини. Чланом 10 став 1 истог закона, прописано је да добра од општег интереса у јавној својини, у смислу овог закона, су ствари које су законом одређене као добра од општег интереса (пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, водно земљиште, водни објекти, заштићена природна добра, културна добра и др.), због чега уживају посебну заштиту, а ставом 2. истог члана, да добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу овог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост, тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др.). Чланом 16 ставом 1 истог закона прописано је да природна богатства, добра у општој употреби, мреже у јавној својини, водно земљиште и водни објекти у јавној својини, заштићена природна добра у јавној својини и културна добра у јавној својини, не могу бити предмет принудног извршења, а ставом 4. да добра из става 1. овог члана не могу се отуђити из јавне својине, а чланом 17 ставом 1. да на стварима из члана 16. овог закона не може се стећи право својине одржајем, нити се може засновати хипотека или друго средство стварног обезбеђења.

С обзиром на то, да су спорне парцеле на којима је тужени зидао објекте, у јавној својини и решењем надлежног општинског органа је дозвољено привремено заузеће тих јавних површина ради постављања привремених објеката, то је тужени био упознат са тим да су предметне парцеле додељене привремено и да су у јавној својини, те нису испуњени услови за стицање права својине грађењем јер је у питању земљиште у јавној својини на којем се не може стећи право својине грађењем на туђем земљишту у смислу одредби Закона о основама својинско правних односа.

Са наведеног, неосновано се жалбеним наводима указује да је првостепени суд донео побијану пресуду са погрешним позивом на одредбе Закона о основама својинскоправних односа, те да је било потребно применити Закон о озакоњењу. Ово стога што се одредбе Закона о основама својинскоправних односа о стицању права својине грађењем на туђем земљишту не примењују у конкретној правној ситуацији, када је у питању градња на земљишту у јавној својини, нити одредбе Закона о озакоњењу, већ одредбе Закона о јавној својини. Међутим, то што се првостепени суд погрешно позвао на одредбе Закона о основама својинскоправних односа не утиче на правилност побијане одлуке иако су разлози другостепеног суда за одбијање тужбеног захтева тужиље за утврђење права сусвојине у односу на локале у ... и ..., дати другачије него у побијаној првостепеној пресуди. Наиме, разлози другостепеног суда дати су у

складу са актуелном праксом Европског суда за људска права, по којој другостепени суд може навести сопствене разлоге за одлуку у циљу давања образложене одлуке и поштовања права на правично суђење, у складу са чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Апелациони суд у Београду је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, имајући у виду да се њима не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, због чега, иако цењени, нису посебно образлагани, у смислу члана 396 став 1 ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима поступка из става четвртог изреке, јер је донета правилном применом одредбе члана 157 Закона о парничном поступку, с обзиром да ниједна од парничних странака трошкове поступка није тражила.

Са свега изложеног, на основу члана 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром да тужиља није успела у поступку по жалби, то је, применом одредбе члана 165 Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковићс.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић